

Letna naročnina znaša Din 40.—. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 3/I. Račun pri Poštni hranilnici št. 16.160. Rokopisov ne vračamo! Telefon št. 21-09.

Leto V.

Ljubljana, dne 20. avgusta 1936.

Štev. 23.

Grške zmešnjave

Po svetovni vojni ni doživela v Evropi niti ena država toliko dramatičnih scen, preokretov, revolucij in kontrarevolucij kot Grčija. V poslednjih 10 letih je imela ustavno in neustavno kraljevino, republiko, vojaško diktaturo, nato je ponovno poklicala v zemljo kralja ter se spremenila v ustavno monarhijo s parlamentarnim režimom, ki pa se je z razpustom parlamenta zopet pretvoril v diktaturo. Vse to jasno dokazuje, da naša južna sosedka preživlja kritične dni, da se nahaja v stalnem vrenju ter iskanju nekega stalnega in trajnega režima, s katerim bi bil zadovoljen ves narod.

V starem veku je bila dežela Helenov dolga stoletja izvor, tvorec in nosilec splošne človeške kulture in civilizacije, predstavljala je po vsem svetu zemljo pesnikov in filozofov, znanstvenikov in umetnikov, ki so dali osnovo vseh nauk in ljudskega znanja celemu človeštvu, prav posebno pa nekaterim narodom v Evropi. Danes predstavlja ta zemlja v vsakem pogledu dekadenco in niti od daleč ne sliči stari klasični Grčiji. Ona živi v stalnih političnih krčih, doživlja preokrete in revolucije, ki pa so bolj podobne gledališkimi predstavami, kakor političnim in socialnim preoblikovanjem. Krmari njenega broda pogostokrat hipoma menjajo smer vožnje.

Naš prijatelj, ki že dolgo živi v Atenah, pozna tamkajšnje prilike in ljudi ter redno spremlja razvoj političnega življenja in dogodkov, nam piše, da se nahaja cela Grčija že dolgo časa v taki psihozi, da pa je v poslednjih dneh prišlo do preokreta.

»Tu je mnogo iskrenih rodoljubov,« nam piše, »ki trde, da je prišlo propadanje Grčije s trenutkom, ko je v veliki svetovni vojni spremenila svoje stališče iskrenega in zvestega zaveznika ter je s svojim korakom povzročila, da se je vojna zavlekla na škodo Grčije same. Imela je srečo, ker je imela Venizelosa, ki jo je izvelkel iz katastrofe, ali isti Venizelos jo je vrgel tudi v revolucijo in danes se njegovo ime ne sme spominjati v grški javnosti. Pa tudi po vojni Grčija ni mogla najti ravnotežja. Lovila se je desno in levo, pričela nesrečno vojno v Mali Aziji, vrgla je monarhijo, sprejela republiko in diktaturo, restavrirala monarhijo, a v zadnjem času razgnala zopet parlament in sprejela diktaturo, ki naj izgradi stanovsko državo po vzgledu Italije. Skozi ves ta čas pa se je poleg venizelizma v zemlji vršila tudi dosti odkrita propaganda za rdeči internacionalizem Moskve.

Se ena važna činjenica je tu, ki je ne smemo izgubiti iz vida. Politične partije so toliko oddaljene druga od druge v svojih pogledih in po svoji trdoglavosti, oziroma nepopustljivosti v svojih zahtevah, da je iskreno sodelovanje voditeljev strank popolnoma nemogoče. Vpoštevati pa se mora tudi, da je v značaju in temperamentu današnjih Grkov mnogo nerove, da ne rečem histerije, ki je najboljši temelj za njihove upore. Odtod so vzrasle tudi one anekdote o današnjih Grkih, ki pripovedujejo, da nastanejo revolucije v Grčiji pri čaši vina. Mož, ki odhaja od doma, naroči ženi, naj pripravi kosilo, vendar naj počaka in ne je sama, dokler se ne vrne iz revolucije.

Ni pa dvoma, da je situacija v Grčiji mnogo resnejša, kot bi mogel to človek misliti, če gleda vse te dogodke iz daljave. Grki sami si zastavljajo danes vprašanje, ali bo mogel Metaksas po razpustu parlamenta najti oporo med ozlovoljenimi prvaki partij in ali bo imel ono silo in sposobnost, ki mu je potrebna pri tem nenadnem okretu krmila, da pripelje brod iz vrtincev v varno smer in ali ne bo nasedel pri tem na peščino?

Metaksas računa na naraščaj, na mladino, ki naj mu pomaga izgraditi stanovski sistem. Monarhizem in republikanizem, fašizem in rdeča internacionala, ki ima v Grčiji danes široko in podrobno razpredeno organizacijo, poleg tega interesi in računi partijskih vodij — vse to se križa in tepe med seboj, tako, da je pogled v bodočnost vse prej kot jasan in nihče ne ve, kaj bo prinesla bodočnost. Iz »Nar. Odbrane«.

Naloga, ki so si jo zastavili mladi jugoslovenski nacionalisti, prosti vseh obvez napram političnim partijam, ki uravnajo pri nas javno življenje, ni bila lahka. Leta in leta dopovedujejo narodu z živo in pisano besedo, da je propad sistemov, ki danes vežejo narode in človeštvo v skupno življenje, neizbežen in da je neobhodno potrebno ustvariti nekaj novega, svežega, vseh epidemičnih bolezni — na katerih bolujejo dosedanjí sistemi — sproščeno obliko. V njej morajo biti dani narodu vsi oni pogoji, ki jih neobhodno potrebuje za sodobno življenje, uresničiti mora njegovo zahtevo po socialni izenačenosti in ustvariti vse pogoje za najširši razvoj onih atributov našega naroda, ki mu dajejo njegov individualni pečat, ki so bili temelj njegovi slavni preteklosti in na kateri edino je mogoče zgraditi lepšo in boljšo narodovo in državno bodočnost.

Ta naloga je bila vse prej kot hvaležna. Številni nasprotniki, ki so imeli v tej borbi le eno, toda odločujočo prednost, to je, da so mogli izvrševati oblast, so udarjali neprestano po nas, dolžeč nas pri tem, da smo fašisti, razkrojevalni elementi in Bog ve, kaj še vse. Kdorkoli pa je hotel spoznati resnico, je kmalu uvidel, da smo strogo in jasno začrtali mejo med fašizmom in našim pokretom. Pri tem se nismo niti malo sramovali, da prevzamemo brez vsakega odpora in tudi brez vsakega pomisleka one dobre strani tako fašizma kot komunizma, ki sta jih ta dva pokazala v praksi kot neobhodno potrebne za zboljšanje življenja, ki pa končno niso izrazila lastni fašizma niti komunizma, temveč so zahteva vsega človeštva in sta jih fašizem ter komunizem le kot prva prenesla v prakso.

Med temi svojimi nasprotniki smo imeli predvsem gospodo, katere javni predstavniki v našem tisku je »Slovenec«. Odveč bi bilo pri tej priliki naštevati vse številne napade tega lista na vsak nacionalni pokret, ki se je pojavil pri nas. Vsi ti napadi, posebno pa napadi na nas partijsko neopredeljene jugoslov. nacionaliste so še vsakomur v živem spominu.

Zavedajoč se pravilnosti svojega stališča in verujoč v končno zmago svojih idej, smo nadaljevali brezkompromisno borbo na strogo začrtani poti, od katere nismo odstopili niti za ped. In danes doživljamo zadoščenje! Kajti naš največji nasprotnik je prisiljen vsled dogodkov v svetu, kakor tudi vsled razpoloženja v naši zemlji odkrito priznati pravilnost našega stališča.

Nedeljski uvodnik »Slovenca« z dne 9. t. m. bi morali smatrati kot napoved novega programa one politične skupine, ki je zbrana okoli njega. Ako vpoštevamo dejstvo, da je danes »Slovenec« list, ki nosi vsled izrednih in izjemnih okoliščin hote ali nehoote veliko odgovornost, smo prepričani, da vsako stvar desetkrat premisli, predno jo zapiše. Pa tudi, če je ta članek zagledal kot uvodnik nedeljskega »Slovenca« beli dan brez vednosti najvišjih, smer določujočih činiteljev, to dejstvo ne bi zmanjšalo pomena članka. Vpoštevati moramo okolnost, da v tak list ni mogoče vtihotapiti nedeljskega uvodnika zaradi številnih čuvarjev in da so ti čuvarji pač sprejeli in priznali ta novi kurz kot pravičen. Poleg tega je članek mnogo preveč važen, da bi ostal neoviran v »prometu«, če bi ne odgovarjal povsem tudi »Slovenčev« najvišji instanci. Bližnja preteklost nam je to dokazala že nekolikokrat.

V tem svojem uvodniku »Beseda o ljudski fronti« piše »Slovenec«:

»V komunizmu kakor fašizmu so se socialne plasti gospodarsko precej izenačile. O načinu in poti se da govoriti. Toda v jedru je to najbrž edina možnost, da se gospodarsko omrtveli deli naroda zopet spravijo h kruhu«...

To priznanje »Slovenca« je za nas dragoceno predvsem vsled tega, ker je položil z njim orožje, s katerim se je boril za povsem drugo obliko in je s tem priznal to obliko kot nesposobno za ureditev države v zadovoljstvo naroda. S tem pa je pri-

znal brez vsake rezerve, da je potom današnje demokracije nemogoče urediti socialna vprašanja, ki ne trpe nikakega odlaganja te ureditve. To pa je stališče, ki ga zastopamo jugoslovenski nacionalisti od početka in se nismo oddaljili od njega niti za las celo v dobi, ko je vse druge motil privid konjunktura.

Dalje piše »Slovenec«:

»Gotovo je, da takšnega razvoja socialne skrajnosti in politične diktature bodisi fašizma ali komunizma nikjer v Evropi ne bo več mogoče zaustaviti razen tam, kjer se bo vladajoča plast pravočasno zahtevala in vodila račun o že obstoječi socialni ljudski fronti. Kajti mase proletariziranega ljudstva najdemo dandanes prav povsod in te nudijo dovolj hraniiva in netiva za bojne »ljudske fronte«. Brez obžutnih žrtev za imovite in posedujoče sloje družbe ni mogoče več urediti. Ako je prejšnji vek dal človeštvu politično enakopravnost, potem prinaša novi čas, ki neizbežno prihaja, vsaj do neke mere tudi gospodarsko izenačenje. Družba, ki tega neče uvideti, mora pač biti pripravljena, da ne bo izgubila le delež svoje posesti, ampak bo izgubila vse.«

Tudi to priznanje je za nas dragoceno. Pustimo v stran, da je s tem »Slovenec« sprejel naše mišljenje in podčrtal to, kar trdimo mi že leta in leta. Priznanje je dragoceno predvsem vsled tega, ker obeta pri nas uspešno rešitev lepe večine vseh perečih vprašanj, kajti s tem, da si je osvojil to prepričanje »Slovenec«, smo prepričani, da si ga je osvojila tudi vsa gospoda, ki ga smatra kot javnega tolmača svoje miselnosti. Ta gospoda pa predstavlja sočasno skoro polovico, ako ne nad polovico onih posedujočih krogov med nami Slovenci, ki morajo biti pripravljene, ako tega ne bi hoteli uvideti, da bodo izgubili ne le delež svoje posesti, ampak bodo izgubili vse. Priznati moramo, da bi nas izredno veselilo, če so te besede res iskren izraz mišljenja vseh prizadetih, ki jih »Slovenec« predstavlja.

Končno naj nam bo dovoljeno še nekoliko pripomb k zaključku »Besede o ljudski fronti«. Iz vidika politične taktike je ta zaključek popolnoma razumljiv. Predvsem maskira neprijeten prelom, ki ga je ta uvodnik napravil z dosedanjim pisanjem »Slovenca«. Tega mu ne zamerimo, ker svojo zadrego bi v takih okoliščinah skril vsakdo na en ali drug način. Tudi ni naš namen pokazati na to rdečico sramu na licih »Slovenca«. Doživeli smo že toliko previranj posameznikov in strank, zakaj bi ne poizkusila s to taktiko tudi enkrat gospoda okoli »Slovenca«. Želeli bi le, da pade še končni nesporazum oz. da se odstrani tista motnja, ki odbija vsakega iskrenega nacionalista od njihove fronte in ki je večna, nepremostljiva ovira med nacionalno idejo in miselnostjo gospode okoli »Slovenca«.

»Slovenec« zaključuje »Besedo o ljudski fronti« namreč sledeče:

»Kar se posebej nas Slovenecv tiče, imamo že od davna »Ljudsko fronto« in ne

razumemo, zakaj naj pustimo, da z njo agitirajo od tujine plačani agenti za cilje, ki so tuji našemu narodu. Slovenci smo namreč od pamtiveka proletarski narod in smo v glavnem takšni do danes ostali. Naš kapital so delavne roke, brihtna glava in pošteno sree. Celice, ki smo jih za vodstvo naše ljudske fronte šolali, so so vzgajale predvsem v katoliških prosvetnih domovih in cerkvah okoli tabernaklja. Slovenski duhovnik kot narodni voditelj je vedno smatral, da je njegovo mesto med malimi, med trpečimi, med reveži. Svoje politično vodstvo smo izročali možem, ki so izhajali iz poštenih kmečkih in delavskih družin in katerih čevljev se je držalo blato naših klanecv in dolin...«

Kako gledamo v splošnem na te besede, smo povedali že zgoraj. Ugotoviti hočemo le, da je njihovo mišljenje glede vzornega šolanja svojih voditeljev zgrešeno in da imamo v tem pogledu mi pač popolnoma drugo mišljenje.

Res si je politična skupina, ki jo predstavlja »Slovenec«, vzgajala svoj naraščaj in svoje voditelje v katoliških prosvetnih domovih in cerkvah okoli tabernaklja, predvsem pa v svojih internatih, ki so bili ustanovljeni v to svrhu. Prav glede te vzgoje smatramo za neobhodno potrebno, da jo je treba postaviti na druge temelje. Pustite svoje gojence z zravnanimi hrbti v svojem jeziku razgovarjati se s svojim Bogom. Pustite mu prepričanje, da je njegova cerkev, pod katero je pasel ovece prav tako blizu Bogu kot katedrala sv. Petra v Rimu. Pustite mu vero, ki je vzrasla v njem pred domačim oltarjem, v domačem gozdu in na domačih planinah. Ne tlačite njegovega duha s tujo mistiko, ki mu drobi domače dragulje.

Poglejte si svoje varovance po svojih internatih. Zdrav, krepak značaj, samozavesten in ponosen na svoje čevlje, ki se jih drži blato naših klanecv in dolin, vstopi vzravnani, priroden in odkrit v vaše zavode. Čez leto dni drsa po njihovih hodnikih z ukrivljenim hrbtiščem, očmi uprtimi v tla in z moledujočim glasom. Izgubil je vse svoje izrazite poteze značaja, preoblekli ste mu njegovo notranjost z internacionalno kuto. Poglejte si vrste te svoje mladine. Ali ne opazite, da so oblikovani vsi po enem modelu in da ta model ni naš, da je vse prej kot naš! Ali ne vidite, da v njem ni več ponosa na blato domačih klanecv in dolin, ki ga je prinesel s seboj. Ali ne vidite, da mu je mnogo svetlejši prah raznih tujih romarskih poti in da pokaže na blato naših klanecv in dolin le še radi tega, da ga po njem spoznajo sinovi teh klanecv in dolin?

Daleč od vsakih namenov očitanja in z edino željo, da tudi v tem pogledu nastane sprememba in popolen preokret v dosedanjí vzgojni praksi naše mladine, smo napisali te besede. V interesu prizadetih pa je, da pridejo čimprej do tega spoznanja. Kajti tudi tu veljajo besede, ki jih je napisal »Slovenec« sam: »Družba, ki tega neče uvideti, mora pač biti pripravljena, da ne bo izgubila le delež svoje posesti, ampak bo izgubila vse.« A. Z.

Po olimpijadi

Vrnili so se atleti, ki so zastopali našo državo na berlinski olimpijadi, doslej največji in najbolje organizirani sportni prireditvi. Mirno in tiho so se vračali naši atleti, častno izjemo delajo samo naši Sokoli. Samo njim se moramo zahvaliti, da je zaplapolala v stadionu vsaj enkrat tudi naša državna zastava, samo po njih zaslugi se je imenovala naša država med onimi, ki so se borile za prva mesta. In čudno! Vračajo se tiho vse one naše ekipe, ki so povzročale pred svojim odhodom v Berlin dovolj hrupa in dovolj debat, javno in glasno pa se vračajo naši Sokoli, ki so izvršili vse priprave v največjem zatišju, brez vsake samohvale in brez vsake bučne reklame.

Sedaj, ko je olimpijada končana, je treba spregovoriti resne in odkrite besede na naslov vseh onih, ki se bavijo pri nas s športom,

zlasti pa na naslov onih, ki so po svojih položajih dolžni nadzirati ta šport in onih, ki nastopajo kot vodilni funkcionarji posameznih gran našega športa. Predvsem eno! Ali smo sploh bili pripravljene za olimpijado, ali smo storili vse, da bi naši atleti bili kaj več kot opazovalci? Če gledamo nastope naših lahkih atletov — pri vsem tem je seveda izvzet naš Sokol — zasledimo predvsem naravnost nezno konkurenco posameznih klubov, ki zavzema ne samo lokalni, marveč naravnost plemenski značaj. Poglejmo samo nogometaše, ki stoje najbolj v ospredju. Leta in leta se vrše prepiri, kateri sistem bi bil najboljši za izvojevanje državnega prvenstva, pa tega sistema dejansko še danes nimamo. Zagreb ne more pozabiti, da je bil v prvih letih po osvoboditvi resničen center našega športa in hoče z vsemi mogočimi načini dobiti nazaj

vodilno pozicijo, ki jo je izgubil po svoji lastni krivdi. Prehitel ga je pač Beograd, ki vsaj na zelenem polju stalno dokazuje svojo nadmoč. Ker ne gre na zelenem polju, naj bi šlo potem, da celo mimo Saveza. Čitajte to zadnje debate v beograjskih in zagrebških listih — Ljubljana igra tudi tu po lastni krivdi vlogo pastorka, ki stoji ponižno ob strani — pa boste takoj videli, da tvorijo predmet vseh teh debat in sporov le lokalne domišljavosti in ambicije. Kako se naj potem razvije nogomet, če dela vsak klub po svoje, če ni discipline, ki bi primorala te klube, da se bore častno in le na zelenem polju pa da vzgajajo brez umazane konkurence oni naraščaj, ki bo neglede na pripadnost k temu ali onemu klubu zastopal našo državo kot naše, jugoslovensko moštvo na mednarodnih prireditvah.

Druga nevšečna točka v tem oziru je naša športna publika, ki je vsa izključno lokalna in klubska, ki nima še toliko vzgoje, da bi želela videti in vsled tega tudi zahtevala od svojih ljubljencev le lepo igrano in nič drugega, pa da bi znala tem svojim ljubljencem povedati v obraz tudi najbridkejšo resnico. Občinstvo je treba seveda vzgajati. Če čitate poročila v sportnih rubrikah naših listov, se nanaša več kot polovica teh poročil le na medsebojne prepire in obravnavanje čisto osebnih in lokalnih vprašanj. Tukaj Ljubljana, tam Zagreb, tam Beograd itd. Poleg tega pa greše naši športni referenti, ker ni skoraj nikogar med njimi, ki bi poročal strogo objektivno brez vsake subjektivne primesi. Čitajte poročila, kadar izvojuje miljenec dotičnega referenta kako zmago na zelenem polju, zlasti če gre za kako težjo tekmo. Sami superlativi pohvale in samozvesti, ki pa zginejo prav kmalu, ko gre isti klub že pri eni naslednjih tekem poražen z zelenega polja. Največjemu zmagoslavju sledi največja pobitost. Častnemu večeru z zmagoslavniimi zdravici sledi tih razhodi, kjer se le skrivaj in tiho zabavlja čez zmagovitega nasprotnika, njegovo surovno igranje, krivičnega sodnika, neugoden veter in ne vem še kaj. Ni sistema, ki bi naše lahke atlete stavljal pred edino možno alternativo: ali se posvetite športu z vso vestnostjo ali ga pa pustite, ker ni za Vas, če niste dovolj sposobni in resni ter pripravljeni tudi na največje osebnosti žrtve.

Kako je bilo sestavljeno moštvo, ki je šlo v Berlin? Tekmovalci Gojič je že v Berlinu izjavil dopisniku Politike ter je Politika tudi priobčila, da si je samo Jugoslavija dovolila luksuz in poslala na vsake tri atlete po enega voditelja. Gojič pravi, da so vsi ti voditelji neposredno po prihodu v Berlin izginiti in se sploh nihče izmed njih ni prikazal v olimpijski vasi, kjer so bili z vso gostoljubnostjo nastanjeni tudi naši atleti. Le najmlajši od teh voditeljev se je pojavil tu in tam v olimpijski vasi, pa je smatral tudi ta po izjavi Gojiča za glavni svoj posel zbiranje lastno-ročnih podpisov inozemskih »zvezdnikov«. In tako se je po trditvi Gojiča zgodilo, da samo naši atleti niso imeli nobenega hišnega reda, da jih nihče ni nadziral, pa vsled tega cel teden pred nastopom večinoma sploh niso trenirali. Še več, oni se niso zanimali niti za trening drugih atletov. Ni se jim zdelo vredno, da bi se naučili nekaj vsaj z opazovanjem slavnih inozemskih atletov pri treniranju!

Tudi tu so tvorili izjemo naši Sokoli, ki so porabili vsak trenutek za vežbanje in so dokazali, da se zavedajo važnosti svojega nastopa, predvsem pa, da se zavedajo, da niso prišli na Olimpijado za svojo zabavo, marveč kot predstavniki jugoslovenskega naroda, ki se hoče in mora uveljaviti častno tudi pri takih mednarodnih prireditvah.

Nočemo delati krivice nikomur in zato izrecno izjavljamo, da so krivi vsemu temu ne

atleti kot taki, marveč oni, ki so odločali o udeležbi na Olimpijadi in so se morali zavedati, da zahteva udeležba na Olimpijadi nekaj več kot samo nastop gotovega števila atletov. Največji narodi so se pripravljali leta in leta in niso štedili denarja, pri nas se o sistematičnih pripravah govoriti ne more. Zadnje mesece so se na vse mogoče in nemogoče načine zbirala sredstva, zadnje mesece se je izbiralo našo ekipo, zadnje mesece so šele mogli izbrani začeti s treningom. Kako naj trenira na način, ki bi bil primeren za Olimpijado, atlet, ki si služi svoj večinoma ne ravno udobni kruh na ta ali oni način, če mu nihče ne priskoči na pomoč, če mora sedeti in delati vsak dan v svoji pisarni. Kaj naj rečemo k dejstvu, da je eden izmed najboljših naših telovadcev prosil za dopust, pa mu prošnja do Olimpijade sploh ni bila rešena? To so pojavi, s katerimi se je treba baviti dosledno in brez vsakega ozira na levo in desno. V nobeni ameriški ali afriški državi ne bi bilo mogoče kaj takega. In samo takemu žalostnemu dejstvu se moramo zahvaliti, da se kljub svojem prvorstnemu materialu nismo odrezali na način, ki bi bil za nas vsaj primerno časten.

Če hoče pošiljati naša država svoje reprezentance na inozemske prireditve tudi v bodoče, potem je treba napraviti konec dose-danjemu neredu in neglede na občutljivosti posameznih naših »zvezdnikov« na športnem polju in neglede na posamezne klube uvesti sistem, ki bo stalno izbiral najboljše od najboljšega, pa tem najboljšim na eni strani nudi vse življenjske in strokovne možnosti za resnično izpopolnitev, na drugi strani pa te najboljše primoral, da posveti vse svoje sile svoji spopolnitvi. V takih primerih je privatna iniciativa vse premalo. Kdor hoče nastopiti kot reprezentant naše države, ta se mora zavedati, da ne gre v mednarodne borbe kot oseba ali predstavnik tega in onega kluba, marveč kot predstavnik države. Kot tak pa vrši važno državno in nacionalno misijo in mora podrediti svojo osebno voljo in svoje osebne ambicije tej misiji. Zasebna iniciativa ustvarja lahko stadione in nebroj raznih klubov in društev, zasebna iniciativa pa ne bo mogla nikdar ustvariti polnovredne državne reprezentance.

To so težki nauki zadnje Olimpijade, bojimo se le, da bodo kmalu pozabljeni in da se bo začelo tudi na prihodnjo Olimpijado misliti šele par mesecev pred njenim začetkom. Če pa pomislimo, da naj bi imeli Olimpijado leta 1948. v Beogradu, potem nas postane strah. Kajti žalostna država, kateri je poverjena izvedba Olimpijade, pa je njeni lastni atleti ne zastopajo častno. Le še kot zaključek moramo podčrtati tudi mi naravnost nerazumljivo dejstvo, da so naši tekmovalci ne samo sedaj v Berlinu, marveč tudi že na zimski Olimpijadi v Ga-Pa, odklonili olimpijski pozdrav samo zato, ker je istoveten s hitlerjevskim pozdravom. In tako so na obeh prireditvah defilirali naši tekmovalci brez vsakega za širo maso vidnega pozdrava, ko so celo Francozi dvignili v pozdrav svoje desnice. Če je nemški narod smatral to kot netaktnost, kdo bi mu to zameril, tembolj, ker so bili vsi tekmovalci gostje tega nemškega naroda. Ni čuda, če se potem celo naš Sokol pritožuje, da ni bil ocenjevan popolnoma objektivno. Kdor pride v mojo hišo, ta bo spoštoval moje hišne običaje, sicer postane nadležen vsiljivec, ki ga skušam spraviti čimprej iz hiše. Pojasniti je treba, kdo je duševni oče te skrajne netaktnosti, da ne rabimo še hujšega izraza. Na posamezne slučaje se bomo še povrnili in poudarjamo še enkrat, da nam ne gre za napad na posamezne naše tekmovalce, marveč hočemo izzvati obračun z onimi, ki so odgovorni za te nevšečnosti.

stavo bo le ta gotovo presegla v vsakem pogledu vse dosedanje.

Natančnejša pojasnila daje razstavljal-cem Narodna Odrbana, Pašičeva ul. 8/II, Beograd.

Opozorilo

Na predvečer rojstnega dneva mladega našega Kralja, Nj. Vel. kralja Petra II., dne 5. septembra 1936 bo priredil Oblastni odbor Narodne Odrbane v Ljubljani poleg drugih manifestacij tudi večjo javno prireditve, seveda s sodelovanjem drugih nacionalnih organizacij. Svoje članstvo in vso javnost opozarjamo že sedaj na to prireditve. Točen čas in kraj objavimo pravočasno.

Oblastni odbor Narodne Odrbane
v Ljubljani.

Organizacijam in članstvu NO!

Dne 6. septembra 1936, na rojstni dan Nj. Vel. Kralja Petra II., se vrši občni zbor Oblastnega Odbora N. O. v Ljubljani. Kraj bo določen pozneje. Organizacije naj se držijo točno navodil, ki so jih prejele v zadnji okrožnici ter naj pošljejo svoja poročila in svoje prijave do določenega termina. Preskrbe naj že sedaj, da bo zažarelo na predvečer po vsej naši domovini nebroj kresov kot znak ljubezni in vdanosti mlademu našemu Kralju.

Oblastni odbor Narodne Odrbane
v Ljubljani.

Slava Kralju Petru I. Osvoboditelju!

Že 15 let počiva v grobu Kralj Peter I. Osvoboditelj, ki je s svojim delom položil temelje oni močni predvojni kraljevini Srbiji, ki je mogla začeti in zmagovito končati balkansko vojno, še več, zanesti misel osvobođenja in ujedinjenja tudi med nas, ki smo živeli takrat še pod jarmom črnogoltega dvoglavega orla. Borce, ki se je kot priprosto častnik udeležil nemško-francoske vojne, ki kljub izgnanstvu ni nikdar prenehal misliti na svoje brate in se je pojavil med njimi naenkrat kot četniški vojvoda Petar Mrkonjić, je pokazal ves svoj elan in vso svojo sicer tiho in mirno, toda ravno vsled tega tako globoko segajočo delavnost, ko je po volji srbskega dela našega naroda zasedel prestol kraljevine Srbije. Prvi državljani, toda tudi prvi služabnik države — to je bilo Njegovo geslo, po tem geslu je živel in delal, vsled tega gesla je postal resničen oče svojega naroda in svoje države. Le ta Veliki Kralj Peter I. je mogel dati vsem nam našega Velikega Aleksandra I. Mučenika, le taka dva Voditelja sta mogla voditi narod preko vseh krvavih žrtev in preko vsega trpljenja do veličastne zmage. Slava Kralju Petru I. Osvoboditelju!

Po naši zemlji

PO LASTNIH ZOBEB

■ Pred kratkim je poudaril predsednik francoske vlade g. Leon Blum v zvezi s svojo izjavo o mednarodno politični situaciji in francoskih zaveznikih, da se bo njegova vlada pobirala za usodo Francoske same.

Kljub temu laskavim besedam in skrajno lojalnemu zadržanju naše države, doživljamo drzne in nesramne napade, preračunane klevete in žalitve nekega francoskega izsiljevalca in to edino le iz razloga, ker ga jugoslovenska vlada ni hotela založiti z zlatom in tisočaki. Ta človek, po poklicu detektiv in falsifikator Henri Poci, ki je bil svoječasn v službi balkanske agencije v Parizu in ki so ga plačevali in vzdrževali balkanske države Rumunija, Grčija in Jugoslavija se je sedaj naenkrat pojavil s celo gomilo izmišljenih, falsificiranih, naj tuje denarje izdelanih dokumentov, ki naj zopet načnejo vprašanje krivca svetovne vojne in ki naj tega krivca tudi pokaže predvsem v predvojni Srbiji.

O tej stvari se je že toliko pisalo in govorilo, da je prav za prav odveč vsaka nadaljnja beseda. Ali ta francoski hohštaper in falsifikator Henri Poci, ki je zaman obletal vse dispozicijske fonde balkanskih držav, nudeč jim svoje obskurne usluge, se je pojavil ravno v času, ko imajo nekatere države v Evropi veliko poželenje znova načeti to vprašanje in na ta način sprožiti še kopico drugih, od katerih se nadejajo koristi.

Ni dvoma, da imajo pri celi tej mednarodni propagandi proti državam na mekdanjem teritoriju Avstro-Ogrske velik interes predvsem Habsburžani, kar se je nešteto krat tudi že jasno dokazalo. Ogromni milijoni, ki so se potrošili za to propagando in v zvezi z njo, za povrnitev Habsburžanov na avstrijski prestol, so se porabliali na vse mogoče načine. Podkupovalo se je svetovno časopisje, podpirala se razdiralne elemente v nasledstvenih državah, izdajajo se brosure in knjige, ki polnijo svetovni trg s slavošpevi o tej propadli vladarski družini. Kljub naporom, da se to delo vrši čimbolj sistematično, pa se le dogajajo slučajji, ko taki plačanci, iznešeni dokazi o upravičenosti povratka Habsburžanov, pobijajo drug drugega. Tako se je zgodilo tudi sedaj francoskemu falsifikatorju, da so njegovi »dokumenti« skoro istočasno ovrženi s propagandnim materijalom, ki je izšel na Dunaju v obliki knjige: »Habsburgovci pišejo pisma« (Habsburger schreiben Briefe). Knjiga ima predvsem namen pokazati neke plemenite poteze, ki so bile posebno izrazite v značaju vseh članov Habsburške družine. Ali med temi pismi je tudi obelodanjeno pismo nadvojvode Franca Ferdinanda, takratnega prestolonaslednika, ki ga je pisal svojemu prijatelju generalštabnemu podpolkovniku von Groschu meseca oktobra 1908 in v katerem pravi:

»Prosim Vas zavirajte Konrada (Hoeftendorfa). Naj preneha s svojim vojnim izzivanjem. Res je, da bi bilo zelo zapeljivo zmlati te Srbe in Črnogorce, ali kaj nam pomagajo take lavorike, če si s tem napokljemo na glavo celo evropsko komplicacijo ter se bomo morali boriti na dveh, ali celo na treh frontah, kar pa nikakor ne moremo izdržati... Končno pade po nas še Italija, pa tudi Anglija nam bo delala težkoče... To bo konec te pesmi.«

Ako je kdo poznal razmere na dunajskem dvoru in avstrijskem generalštabu, potem je bil za gotovo takratni prestolonaslednik. S tem pismom pa je tudi za vsakogar jasno izrazil miselnost vodilnih avstrijskih krogov, ki je povzročila svetovno morijo in pokazal na glavnega hujšaka v osebi najvišjega predstavnika avstrijskega militarizma.

Širite „Pohod“!

O PRILIKAH NA KOČEVSKEM

■ Neverjetno težke prilike, v katerih žive naši ljudje na Kočevskem, stalno slabšanje njih položaja ter temu nasprotno vedno večja nadutost kočevskih Nemcev, ki izgleda, da je v zadnjem času pod vplivom Hitlerjevske propagande že začela presegati vse dovoljene meje, je Narodno odbrano in JNAD Jadran privedlo do zaključka, da je nujno potrebno začeti s sistematičnim delom, da se zajezi val, ki preti uničiti in utopiti naš življenj v tem, zdi se, popolnoma pozabljenem kotičku naše zemlje. Naloga, ki so si jo zastavili, je bila v tem, da vzbude v ljudeh zavest, da niso pozabljeni, da se zanje še interesirajo ljudje, čeprav le študentje.

Taborniki Narodne odbrane, ki so tri tedne bivali v Stari cerkvi, so se marljivo lotili začasnega dela — proučevanja prilik, v katerih živijo tamošnji Slovenci. Občevanje z ljudmi, zbiranje materiala, slovenska beseda in pesem, vse to je po kratkem času pregnalo začetno nezaupanje, ki so ga kazali tamošnji Slovenci do naših fantov. Res, težko je zapuati nekemu, ki se lepega dne prikaže v pozabljenem kotu, razumljivo, da si preprosti človek pri takem obisku misli vse prej, kot da je dotičnik prišel k njemu brez vsakih sebičnih razlogov, samo, da bi se z njim pogovoril o težkočah, ki ga tlačijo, da bi ga razveselil z domačo pesmijo, da bi mu stal ob strani v času, ko mu preti pogin. Tudi ta ovira — nezaupanje — je bila odstranjena, ljudje so spoznali odkrite namene naših fantov in jim zaupali.

O razmerah na Kočevskem se mnogo piše. Toda vse premalo so poudarjene nevzdržne prilike, v katerih žive Slovenci. Položaj, ki so ga naši naši študentovski pionirji, zahteva takojšnjega leka, takojšnjih najenergičnejših ukrepov in brezobzirne odločnosti merodajnih faktorjev, da se reši vsaj to, kar se rešiti še da. Nemška hitlerjevska propaganda, ki z vsakim dnem narašča, odvisnost slovenskega življa od nemških in ponemčenih renegatov, ki ga stalno drže s svojim denarjem v vzež, ki se jih ne morejo iznebiti, popustljivost naših oblasti in kraje kupčije naših politikov prete v kratkem času popolnoma izbrisati naše ljudi. Poročila o nevzdržnih razmerah na Kočevskem niso bajke, ampak kruta resnica in je vsako nadaljnje zavlačevanje in brezmejnja popustljivost proti kočevskim Nemcem in mešanecem največji zločin nad našim življenjem.

V naslednjem podajamo nekaj najbolj kričečih primerov gospodarskega, kulturnega, verskega in političnega zatiranja Slovencev.

Kočevska deželica, kot jo nekateri imenujejo, je eden izmed najrevnejših predelov Dravske banovine. Kmetje so po večini kočarji, nekaj zaslužka pa jim daje delo v tovarnah ter na cesti. Ker je zemlja pasivna, živijo v jako skromnih razmerah; odvisni so popolnoma od Nemcev. Dve tovarni, ki obratujeta v Kočevju (Tekstilana, Triglav-Horak), dajeta zaslužek predvsem Nemcem in mešanecem, dočim so Slovenci povsod prikrajšani. V tovarni Čeha Horaka je občevalni jezik kočevski. Intervencije, ki so bile radi tega storjene, niso imele nikakih uspehov. Prednost za službo in vsa važnejša mesta imajo seveda Nemci. V Tekstilani so razmere malo boljše, kljub temu pa so pri zadnjem sprejemanju novih uslužbencev sprejeli več Nemcev in mešanec kot Slovencev. Občevalni jezik v tej tovarni je slovenski. Rudnik, ki je po vojni imel okoli 1000 delavcev, jih ima danes samo okoli 150 in še ti so večinoma Nemci. Kočevčarji, ki so se pred časom izselili v Ameriko, tudi ne morejo več podpirati svojcev doma, kot so to lahko v času konjunktura. Krošnjarijenje prinaša nekaj zaslužka, toda večinoma so krošnjariji Nemci, ker Slovenci, ne samo, da ne dobijo dovoljenja, ne morejo radi ubošiva plačevati kavcije, ki je za to potrebna. Potrebno je, da se s tem neha ter da se vsaj na ta način našim ljudem možnost skromnega zaslužka. Lesna industrija stoji in ne daje nikakega zaslužka. Radi prezahtolnosti posestev se ista, posebno našim kmetom, ki ne morejo plačevati svojih obveznosti iz »neznane vira«, dan za dnem

Razstava domačih izdelkov z geslom „Svoji k svojim“ bo otvorena v prvi polovici meseca septembra 1936 v Beogradu

Med našimi ljudmi je še vedno ukoreninjeno pogrešno mišljenje, da so le tuji proizvodi prvovrstni in da se le te proizvode more kupovati brez globlje ocene njihove kvalitete.

V naši sredini deluje že šest let gospodarska akcija Narodne Odrbane, ki si je stavila nalogo zaščititi naše domače proizvode. Ta rodoljubna organizacija je priredila doslej že nekoliko izložb s ciljem, da pokaže narodu ogromno število onih domačih izdelkov, ki ne zaostajajo v kvaliteti prav nič za tujimi izdelki, ako jih celo ne presegajo. Vsled tega ni treba s kupovanjem tuje robe slabiti naš ekonomski položaj, naš dinar in našega izdelovalca.

V borbi za zaščito domačih izdelkov je to tretja izložba, ki jo organizira gospodarska akcija »Svoji k svojim« v Beogradu. Prva njena izložba je bila leta 1933, na kateri je razstavilo vsega 36 razstavljalcev. Druga izložba je bila prirejena za Veliko noč leta 1935. v osnovni šoli Kralja Aleksandra I. v Beogradu. Na njej je razstavilo 126 razstavljalcev, vsled pomanjkanja prostora pa mnogi sploh niso mogli razstaviti.

Zahvaljujoč se polnemu razumevanju univerzitetnih oblasti za akcijo »Svoji k svojim« se vrši letošnja razstava v prostoru prave fakultete univerze v Beogradu. Sodeč po številu že prijavljenih razstavljalcev, dosedanjih pripravah in izredno velikem interesu široke publike za to raz-

D O P I S I

Javornik

Razvitje prapora NSZ na Javorniku — —

Jugoslovenska ideja je zopet doživela svoj praznik. V prelepem jeseniškem kotu je proslavljala narodno strokovno delavstvo razvitje svojega podružniškega prapora. Stanovska zavest na temeljih narodne zavesti je pokazala ponovno ono silo, ki na svojem pohodu ne pozna ovir, ne zastaja pred žrtvami in liki neukrotljivi sili gorskega toka kopije in teše strugo v najtrše kamenje ter si krči nevzdržno svojo pot. Kdo naj kroti silo, skovano iz klica krvi, ponosa in samozavesti stanu in visoke odgovornosti do svoje zemlje in svoje družine? Kdorkoli je enkrat prisluhnil tej visoki pesmi, ji je sledil in ni zašel več iz poti, ki mu jo je začrtala.

To je dokazal tudi nedeljski praznik podružnice NSZ na Javorniku. Že na predvečer si mogel opaziti izredno živahnost in praznično razpoloženost na Javorniku, pa tudi v okoliških centrih našega delavstva. Ob 8. uri zvečer je odkorakalo delavstvo javorniške podružnice NSZ z vrlo godbo »Planinka« na čelu v Moste pri Žirovnici, kjer je priredilo podoknico kumici ge. Bizjakovi, soprogi župana v Mostah. V imenu članstva jo je pozdravil predsednik NSZ na Javorniku g. Kralj Franc ter ji istočasno izrekel čestitke k srebrnemu jubileju, ki sta ga ta dan praznovala župan g. Bizjak in njegova soproga. Po iskrenih in prisrčnih čestitkah, ki so jih izrekli še številni zastopniki raznih korporacij, nacionalnih udruženj in organizacij, med njimi g. Juvan v imenu Delavske zbornice in g. Zvan Andrej kot predsednik NO na Javorniku, se je kumica vidno ginjena zahvalila za vse te dokaze visokega spoštovanja in globokih vezi, ki jo vežejo s številnimi prijatelji-delavci NSZ in drugih nacionalnih organizacij. Sledil je prijeten prijateljski večer ob živahnem kramljanju pod gostoljubnim krovom župana v Mostah.

V nedeljo, dne 16. ob drugi uri popoldne je bil zbran ves Javornik na kolo-dvoru in pričakovanju gostov, ki so se tudi v izredno lepem številu odzvali pozivu narodnih delavcev na Javorniku. Takoj nato se je formirala povorka, na čelu s tremi prapori NSZ in društvenim praporom Sokola iz Javornika. Za godbo, ki je krepko in neumorno igrala ves čas povorke, so se razvrstile številne deputacije in nato nepregledna vrsta narodnega delavstva. Ta povorka je bila gotovo ena največjih, kar

jih je doslej videl Javornik, tako po številu, kot onem plemenitem zanosu, ki so ga izražali obrazi vseh udeležencev ter splošnem navdušenju, ki je obvladalo vsakogar od prisotnih. Dasi so se opravičile številne deputacije iz drugih krajev, ki so se morale odreči zadnji trenutek poti na Javornik, ker niso v redu prejeli svojih delavskih plač in ni bilo enega izmed prisotnih, ki ni plačal iz lastnih trdo prisluženih sredstev to pot na delavski praznik na Javornik, vendar je korakalo v povorki čez 500 ljudi.

Razvitje prapora se je vršilo na sokolskem letnem telovadišču. Svečanost je otvoril g. Kralj Franc, kot predsednik podružnice NSZ na Javorniku, ki je s krepkim nagovorom poudaril pomen današnjega dne, se zahvalil vsem, ki so prihiteli na to proslavo ter še posebej pozdravil vodstvo centrale NSZ in številne zastopnike bratskih organizacij in delegacij ostalih nacionalnih udruženj.

Kot slavnostni govornik je nastopil g. dr. Joža Bohinc, ki je v svojem globokem, pa vendar vsakomur pristopnem govoru

Slovenke perejo z najboljšo trdo vodo v državi. Zato rabijo naše gospodinje posebno milo,

poudaril pomen, ki ga predstavlja prapor delavske organizacije, ki naj se vije na čelu delavstva pri njegovem pohodu v borbo za zmago socialne pravičnosti in poštene razdelitve dela in kruha v naši zemlji. Dotaknil se je vseh perečih vprašanj, ki tlačijo našo zemljo in ovirajo naše narodno gospodarstvo ter dobiti celokupnega naroda in s tem v zvezi tudi delavskega stanu. Njegove iskrene besede so spremljali vsi navzoči z burnim odobravanjem.

Za tem je zaigrala godba državno himno in predsednik je razvil prapor, na katerega je pripela kumica, gospa Bizja-

kova z lepimi posvetilnimi besedami svoj trak. Krepke mišičaste roke mladega, stasitega praporščaka so sprejele v čuvanje prapor iz rok predsednika in v svečanostno tišino so odjeknile klene besede zakletve, s katero se je zavezal praporščak Treven Franc čuvati novi društveni prapor.

K novemu društvenemu praporu so pristopili drugi prapori, se z njim pobratili ter ga s tem simboličnim dejanjem uvrstili v vrsto onih, ki že vihrajo na čelu našega narodnega delavstva pri njegovem pohodu v borbo za pravičnost in poštenost.

V imenu Delavske zbornice je čestital podružnici NSZ na Javorniku k temu svečanemu dnevu in tako uspelemu prazniku narodnega delavstva g. Juvan, ki je bil od vseh prisotnih kot star in preizkušen borec za delavske pravice navdušeno pozdravljen. Opozorjal je prisotne na pomen Delavske zbornice, na vse težkoče, s katerimi si je naše delavstvo to ustanovo priborilo in na dolžnost, da jo z vsemi silami podpira ter kot najmočnejši faktor skrbi za nemoten razvoj te institucije do one višine, ki odgovarja našim gospodarskim in socialnim potrebam.

V imenu Oblastnega odbora Narodne Odrbane v Ljubljani je pozdravil novi prapor ter čestital podružnici NSZ k temu lepemu uspehu predsednik NO g. dr. Josip Cepuder. Izrazil je zaupanje Narodne Odrbane, ki ga goji v narodno zavedno delavstvo v tem obmejnem in vsled tega tem bolj eksponiranem kraju in trdno vero v dan plačila za vse žrtve, ki jih to delavstvo danes doprinese v svoji globoki zavesti do rodne grude. Krepke in zanosne besede zastopnika Narodne Odrbane so navzočim navdušeno pozdravljali.

Sledilo so še kratki pozdravi številnih drugih nacionalnih in strokovnih organizacij, nakar je bil svečanostni del tega dne zaključen in se je razvila prijetna družabna prireditve.

Pelikan
terpentinsko milo, posebno
za pranje v trdi vodi

Domžale

Dne 15. in 16. t. m. je proslavljala naš sportni klub »Disk« 15letnico svojega obstoja. Ta svoj izredni jubilej je mislil, da proslavi najbolje na ta način, da povabi na tekmo celovški sportni klub »Avstrija«. Bržkone pri nas nimamo moštva, ki bi bilo vredno nastopiti ob taki priliki na našem igrišču. Pa naj bo to že kakor hoče, to bodo že vedeli naši športski slavljenci. Mi nimamo niti najmanjše volje izbirati nasprotnike, hočemo pa registrirati le dejstvo, da sportni klub »Disk« s svojo 15letnico ni dosegel nikakih moralnih uspehov, pač pa je pripomogel po našem prepričanju do nacionalne sramote, ki se je ob tej priliki izvršila.

Da se bomo razumeli, moramo poudariti naše stališče glede mednarodnih tekem. In da je bila to mednarodna tekma, se je iz vaših vrst čulo v zadnjih dneh ne enkrat. Ako ste torej priredili mednarodno tekmo, potem ste postali s trenutkom, ko ste stopili na zeleno polje, zastopniki — četudi skromni zastopniki — jugoslovenskega naroda in stopili v borbo za čast jugoslovenske zastave. Vsled tega je bilo vse prej kot prav, da ste drugi dan vi, vaši navijači in še drugi pripomogli, da se je med pretepom na koncu vsega čulo močno vzklikanje »Živijo Avstrija!« in da vmes tudi ni manjkalo »hajlanja«.

Izgleda vse, da so Avstrijci razumeli svojo vlogo, dočim je neki gospod od »Diska« rekel pri incidentu na opomin našega omladinca, da tu ne gre za nacionalno stvar, temveč za sport. Tako pač nihče ni razumel manifestacije sportne misli, ki jo je sportni klub »Disk« tako lepo poudaril v svojem pozivu v »Jutru«.

Tu ne pomaga noben izgovor. Največji dokaz, kako so smatrali gotovi gospodje svojo

vlogo, izpričuje dejstvo, da ni bila razobešana niti na igrišču niti zabavišču nobena državna zastava.

Višek sijajne prireditve je bil dvoboj med SK »Grafiko« iz Ljubljane in SK »Avstrijo«, ki sta nastopila kot zmagovalca v brzoturnirju. Tu so se zopet pokazali »Diskovci«, ki so kot strasni navijači »Avstrije« pač jasno pokazali, da bi jim bilo ljubše, če bi odnesla pokal »Avstrija« kot pa domačini »Graficarji«.

Prav nič bi se ne čudili, če bi registriral ta dogodek kak avstrijski časopis po svoje in v smislu, kot smo imeli v zadnjem času to že večkrat priliko opazovati v avstrijskem tisku. Namreč, da bo pisal o številnih nemških mislečih Vindišarjih v Domžalah. Seveda se bodo naši gospodje v tem slučaju skrili za »sportni plašč«.

Mnenja smo, da bi morali o tej stvari spregovoriti še merodajni faktorji, predvsem pa nogometni podsavez, da se enkrat za vselej prepreči take »manifestacije« sportne misli. Mi pa, ki smo ob tej priliki spoznali do dna to gospodo, se bomo v bodoče pač izogibali vsake prireditve »Diska«.

Ljubljanski velesejem

Kakšen naj bo naš vrt, bomo od 1. do 13. septembra spoznali na jesenskem Ljubljanskem velesejmu na veliki razstavi »Naš sodoben vrt«, ki bo obsegala ves paviljon G in njegovo okolico. V prekrasnem svetilu cvetja bomo občudovali posebne razstave vrtnic, begonij, nageljnov in dalij, razen tega pa tudi aranžiranje vsega mogočega cvetja. Nad 50 m dolg bo sijajno urejeni sodobni vrt, posajen z najraznovrstnejšimi rastlinami in okrasen z velikim bazenom ter kipi. V bazenu bodo razne nove rastline, ki rasto v vodi in ob njej. Poleg velikega vrta bo majhen klosterski vrtec z zdravilnimi in dišavnimi rastlinami, njegov sosed bo razkazoval čudovite oblike kaktej in sočnic, posebno zanimiv za meščane bo pa zimzeleni vrt, ki je lep tudi vso zimo. Seveda bomo videli tudi najmodernejši skalnjak z blazinicami raznih rastlin, ki uspevajo med kamenjem, a za Slovenijo popolnoma nov bo otroški vrtec. Razstavljeno bo zgodnje sadje vseh vrst, pri tem pa tudi najlepše sadje, kar ga pridelamo in tudi, kako ga moramo vabljivo servirati. Mnogo bo tudi zelenjave vseh vrst, seveda pa tudi vkuhanega konzerviranega sadja in zelenjave. V drugem

Zvečer pred žehto pa namakajte z Radost peric

oddelku bomo spet spoznali vse vrtno škodljivce in boleznih ter sredstva proti njim, a tudi najrazličnejše praktično sodobno orodje za obdelovanje vrto. Obiskovalcem bodo dobro služili načrti raznih vrto in razstavljena bo tudi strokovna literatura ter prikazano pridelovanje raznih semen v Sloveniji. Pod milim nebom bo znani strokovnjak Frido Lenard uredil vrt z oblikovanim drevjem ter pokazal vsa orodja, a strokovnjaki Botaničnega vrta bodo uredili alpinetum z vso našo planinsko floro. Ker take razstave še nismo imeli, bo gotovo med največjimi privlačnostmi jesenskega velesejma.

Za najširše plasti naroda bo prirejena velika državna razstava »Za naš les« na velesejmu od 1. do 13. septembra, saj bo vsak obiskovalec z dežele in iz mesta našel na njej kakršnokoli pobudo, da uveljavi svojo spretnost, pridnost in podjetnost in si ustvari boljše čase. Razstavo pripravljajo sami strokovnjaki za vsako panogo posebej, a sodelujejo tudi državne ustanove in oblasti, univerza s svojimi laboratoriji, inženjerji in arhitekti s svojimi projekti in gotovimi objekti, lesni producenti in industriji z zbirkami raznovrstnega domačega lesa in polizdelkov, lesna obrt in industrija z najrazličnejšimi izdelki in tudi s kemičnimi preobnavami lesnega materiala. Slike, risbe, tabele, predvsem pa vzorci in modeli, nazorno prikažejo najboljši in najaktualnejši, kar je doseženega v lesni produkciji, obrti in industriji v znanstvenem, tehničnem in gospodarskem pogledu. Razstava »Za naš les« je visoka šola za vsakogar, ki stremi za napredkom in boljšimi časi.

NAŠA GOSPODINJA

uporablja za pranje
perila vedno le

Hubertus milo

Perion pralni prašek

ker sta kvalitetna
domača izdelka!

Od 3—5% se Vam obrestujejo prihranki, ki jih nalozite pri nas.

Pred zločinci je zavarovan denar, ki se zaupa nam.

Nad 10.000 vlagateljev štejemo v svoj krog.

Vabimo vanj vse, ki hočejo vlagati v hranitev in obrestovanje pri zavodu, za katerega jamči z vsem premoženjem in davčno močjo Dravska banovina

Kratkoročna posojila dajemo pod ugodnimi pogoji

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE
(PREJ KRANJSKA HRANILNICA)
LJUBLJANA

Od
1.—13. septembra

LJUBLJANSKI VELESEJEM

50% popust na železnici, parobrodih in avijonih
Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za Din 2.—

Vsdržavna razstava „Za naš les“
Živalski vrt / Divjad v parku
Velika vrtnarska razstava

Industrija, obrt, trgovina / Domače preproge / Perutnina, kunc, golobi / Ribe itd. / Tekmovanje harmonikarjev 13. septembra

Krasno zabavišče / Velikomestni variété popoldne in zvečer

V a b i m o V a s